НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 52-654-04-42
Дата 15 / 07 2026 г.

ЧРЕЗ
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 52-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
Г-Н КОНСТАНТИН ПРОДАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 79 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасяме аргументирано предложение за изменение и допълнение на приетия на първо гласуване законопроект за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г., № 52-602-01-18, внесен от Министерски съвет на 01.07.2026 г., както следва:

В § 6 се създава нова т. 4:
„4. В чл. 54, ал.1, в текста преди т. 1 числото „50“ се заменя със „100“.

ВНОСИТЕЛИ:

Денница Сачева
Илиана Иванова
Галя Василева

МОТИВИ

Българското законодателство, уреждащо отпуските и паричните обезщетения при раждане и отглеждане на дете до 2-годишна възраст, е претърпяло редица промени през последните десетилетия, насочени както към подкрепа на семействата с деца, така и към насърчаване на раждаемостта.

В България периодът на майчинство е две години. През първата година осигурената майка получава парично обезщетение в размер на 90 на сто от среднодневния си осигурителен доход, а през втората година има право на допълнителен платен отпуск за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст, като размерът на месечното парично обезщетение се определя ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

Необходимо е да бъде осигурен баланс между две еднакво важни цели на държавната политика. От една страна, на майката следва да бъде гарантирано достатъчно време за отглеждане на детето през най-ранния етап от неговото развитие. От друга страна, следва да се създадат условия и стимули за по-ранното ѝ завръщане към трудова дейност, когато това е нейно лично решение. Именно с тази цел в чл. 54 от Кодекса за социално осигуряване е предвидена възможността майката да получава част от обезщетението за отглеждане на дете при завръщане на работа преди изтичането на отпуска.

В проекта на Закон за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. е предвидено паричното обезщетение за отглеждане на дете до 2-годишна възраст да остане в размер на 398,81 евро до 31 декември 2026 г., без увеличение спрямо предходния период. Същевременно този размер остава значително под размера на минималната работна заплата, която през 2026 г. се запазва на 620,20 евро. При действащата уредба майката, която се върне на работа преди изтичането на отпуска, получава едва 50 на сто от това обезщетение, което ограничава финансовия стимул за по-ранно възстановяване на трудовата активност.

Същевременно един от трайните проблеми на българския пазар на труда е свързан със застаряването на населението, намаляването на работоспособното население и недостига на работна сила. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) отчита, че България е изправена пред сериозни предизвикателства, свързани със свиването на трудовите ресурси, и препоръчва провеждането на политики за по-пълно включване на наличния трудов потенциал в икономиката.

В тази връзка следва да се отчете и обстоятелството, че в своя Икономически преглед на България за 2026 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие отчита като неизпълнена предходна препоръка, насочена към създаването на стимули за по-ранно

завръщане на майките на пазара на труда чрез запазване на право на парично обезщетение при възобновяване на трудовата дейност преди изтичането на отпуска по майчинство. Организацията подчертава необходимостта от политики, които улесняват съвместяването на семейния и професионалния живот, подпомагат участието на жените на пазара на труда и насърчават по-бързото им завръщане към заетост.

Предложеното изменение е в съответствие с тази препоръка. Чрез увеличаване на обезщетението по чл. 54, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване от 50 на сто на 100 на сто се създава по-силен финансов стимул майката (осиновителката) да възобнови трудовата си дейност, без да губи правото си на подкрепа за отглеждане на детето. По този начин се подпомага запазването на връзката с пазара на труда, поддържането на професионалната квалификация и по-бързото включване в икономическия живот.

Предложението създава условия за увеличаване на икономическата активност и заетостта на родителите с малки деца, като същевременно предоставя по-голяма свобода на избор на семействата. Майката (осиновителката) ще може сама да прецени дали да продължи да ползва отпуска за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст или да се върне на работа и едновременно с това да получава трудово възнаграждение и пълния размер на обезщетението по чл. 53 от Кодекса за социално осигуряване.

Предлаганата мярка не ограничава съществуващи права, а разширява възможностите за избор на родителите, като едновременно подпомага заетостта, доходите на семействата с малки деца и преодоляването на недостига на работна сила в българската икономика. Тя е насочена към по-добро съвместяване на семейния и професионалния живот, към по-пълноценно участие на родителите на пазара на труда и към изпълнение на препоръките на ОИСР за насърчаване на трудовата активност и подкрепа на семействата с деца.

ВНОСИТЕЛИ:

Денница Сачева

Илиана Иванова

Галя Василева